

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. 54/2551

เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์

1. เหตุผลในการออกประกาศ

สถาบันการเงินจำเป็นต้องมีเงินกองทุนให้เพียงพอเพื่อรองรับความเสี่ยงหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต หรือชดเชยผลขาดทุนที่ไม่ได้คาดไว้ล่วงหน้า (Unexpected Loss) สถาบันการเงินที่ดำรงเงินกองทุนในอัตราส่วนที่สูงเพียงพอต่อความเสี่ยงของแต่ละสถาบันการเงิน จะสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ว่าสถาบันการเงินมีความสามารถที่จะปฏิบัติตามข้อตกลงที่ทำได้ และส่งผลให้เกิดความมั่นคงและเสถียรภาพแก่ระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงกำหนดให้สถาบันการเงินดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์และภาระผูกพันที่มีความเสี่ยงทั้งหมดของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ ตามหลักการการดำรงเงินกองทุนตาม The 1998 Basel Capital Accord (Basel I) นั้น เงินกองทุนจะใช้ในการรองรับความเสี่ยงเฉพาะด้านเครดิตและด้านตลาดเท่านั้น และเพื่อให้สามารถสะท้อนความเสี่ยงได้ดีขึ้นตามหลักเกณฑ์ Basel II (2004) จึงได้เพิ่มการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้วย

ในครั้งนี้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศที่เกี่ยวข้องกับการดำรงเงินกองทุนของสถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 โดยสาระสำคัญขององค์ประกอบของเงินกองทุน หลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุน และการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงไม่มีการเปลี่ยนแปลง และยังคงเป็นหลักเกณฑ์ที่อ้างอิงการดำรงเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ Basel I ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รวบรวมประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องมาประมวลไว้ในคราวเดียวกัน โดยแยกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยออกเป็นฉบับหลัก ดังนี้

1. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนและหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จัดทะเบียนในประเทศ 1 ฉบับ และว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนและหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนสำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 1 ฉบับ ทั้งนี้ ได้แยกเป็น 2 ฉบับดังกล่าวเนื่องจากองค์ประกอบของเงินกองทุน

สนส.10-งท30002-25510803

งท 300	วันที่ 3 ส.ค. 2551
--------	--------------------

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรที่สังคมเชื่อถือและศรัทธา

www.bot.or.th บริการข้อมูลอัตโนมัติ 24 ชั่วโมง โทร. 0 - 2283 - 6789

และอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย กับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีหลักการที่ต่างกัน โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยจะต้องดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.5 ขณะที่สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศต้องดำรงเงินกองทุนดังกล่าวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7.5

2. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยและสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจะใช้ฉบับเดียวกันเนื่องจากมีหลักการเหมือนกัน โดยการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตจะเป็นการคำนวณมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงที่ปรากฏอยู่ในและนอกงบดุลที่เกิดจากลูกหนี้หรือคู่สัญญาของสถาบันการเงินไม่สามารถปฏิบัติได้ตามสัญญา

3. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน ซึ่งครอบคลุมวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดสำหรับสถาบันการเงินทุกประเภทที่ต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด โดยการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดจะเป็นการคำนวณมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงที่ปรากฏอยู่ในและนอกงบดุลที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของราคาตลาดต่าง ๆ โดยความเสี่ยงด้านตลาดประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน ราคาสตราสารทุนและราคาสินค้าโภคภัณฑ์

ในการแยกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยออกมาเป็นรายฉบับดังกล่าว ก็เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่สถาบันการเงินและผู้ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อเป็นประโยชน์ในการเตรียมพร้อมสำหรับการดำรงเงินกองทุนตาม Basel II ต่อไป สำหรับสถาบันการเงินใดที่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำรงเงินกองทุนตามที่กฎหมายฉบับเดิมกำหนด ให้สถาบันการเงินนั้นสามารถดำรงเงินกองทุนนั้นต่อไปได้ โดยไม่ต้องยื่นขออนุญาตใหม่อีกครั้ง

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับรายการสินทรัพย์และภาระผูกพันรวมอนุพันธ์ทางการเงินให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยและสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศถือปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้

ในการคำนวณอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยและสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกธนาคาร

4. ประกาศและหนังสือเวียนที่ออกยกเลิก

ตามรายการในเอกสารแนบ 1

5. เนื้อหา

5.1 วิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตตามวิธีดังต่อไปนี้ เพื่อนำไปใช้ในการคำนวณอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนและหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย และว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนและหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนสำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

(1) นำรายการในงบการเงินทางด้านสินทรัพย์ และภาระผูกพันทุกรายการ โดยใช้มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่รายงานมาคำนวณกับน้ำหนักความเสี่ยง ทั้งนี้ สินทรัพย์และภาระผูกพันที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้แปลงค่าเป็นเงินบาทก่อน ณ วันสิ้นเดือนที่จัดทำแบบรายงาน โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน

(2) คูณสินทรัพย์แต่ละรายการด้วยน้ำหนักความเสี่ยงตามที่กำหนดไว้ใน 5.2

(3) คูณภาระผูกพันแต่ละรายการที่มีใช้กรณีตาม (4) (5) และ (6) ด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) ตามที่กำหนดไว้ใน 5.3 แล้วนำค่าที่ได้คูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์แต่ละประเภทตามที่กำหนดไว้ใน 5.2 อีกครั้งหนึ่ง

(4) สำหรับภาระผูกพันที่เป็นสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินตามเอกสารแนบ 2 ให้คำนวณมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (Credit Equivalent Amount: CEA) โดยวิธี

Current Exposure หรือ วิธี Original Exposure ก่อน แล้วนำค่าที่ได้คูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์แต่ละประเภทตามที่กำหนดไว้ใน 5.2 โดยรายละเอียดการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ของภาระผูกพันที่เป็นสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินให้ถือปฏิบัติตามเอกสารแนบ 3 และ 4

ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ที่ต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด ใช้วิธี Current Exposure ในการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์สำหรับภาระผูกพันที่เป็นสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินกับคู่สัญญาทุกราย หรือ

ให้ธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด สามารถเลือกใช้วิธี Current Exposure หรือ วิธี Original Exposure ที่คำนวณตามอายุสัญญาได้ แต่หากมีการทำสัญญาอนุพันธ์ที่นอกเหนือจากอนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยนและอนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ยกับคู่สัญญารายใด ให้ถือปฏิบัติตามวิธี Current Exposure กับทุกสัญญาที่ทำกับคู่สัญญารายนั้นทันที

(5) สำหรับรายการสินทรัพย์และภาระผูกพันที่เกี่ยวข้องกับอนุพันธ์ด้านเครดิต (Credit Derivatives) ให้คูณสินทรัพย์หรือภาระผูกพันแต่ละรายการดังกล่าวด้วยน้ำหนักความเสี่ยง หรือค่าแปลงสภาพและน้ำหนักความเสี่ยง ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรม Credit Derivatives และน้ำหนักความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องตามประกาศฉบับนี้

(6) สำหรับรายการสินทรัพย์และภาระผูกพันที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitisation) ให้คูณสินทรัพย์หรือภาระผูกพันแต่ละรายการดังกล่าวด้วยน้ำหนักความเสี่ยง หรือค่าแปลงสภาพและน้ำหนักความเสี่ยง ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ และน้ำหนักความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องตามประกาศฉบับนี้

(7) รวมผลคูณของสินทรัพย์ตาม (2) และภาระผูกพันตาม (3) (4) (5) และ (6) ทุกรายการ เพื่อเป็นมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต

5.2 น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์แต่ละประเภท

เงินฝาก หรือเงินให้สินเชื่อที่จะกล่าวดังต่อไปนี้ ให้หมายความรวมถึง ลูกหนี้ ตามธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ เช่น ลูกหนี้เช่าซื้อ ลูกหนี้ให้เช่าแบบลิสซิ่ง เป็นต้น หรือ

ลูกหนี้อื่น (สิทธิเรียกร้องในทางกฎหมาย) ที่เกิดจากรูกระกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ หรือรูกระกรรมการซื้อหรือขายตราสาร โดยมีสัญญาว่าจะขายหรือจะซื้อคืน และรูกระกรรมการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (Securities Borrowing and Lending) เช่น ลูกหนี้ตามสัญญาซื้อคืน ลูกหนี้ตามสัญญาให้ยืมหลักทรัพย์ ลูกหนี้มาร์จินที่โอน และลูกหนี้วางเงินสดเป็นประกัน เป็นต้น

5.2.1 นำหนักความเสี่ยง 0

- (1) เงินสดที่เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศ
- (2) เงินฝากหรือเงินให้สินเชื่อแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ
- (3) เงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย หรือหลักทรัพย์ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือเงินให้สินเชื่อที่มีหลักทรัพย์ข้างต้นเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ
- (4) เงินให้สินเชื่อที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย หรือเงินให้สินเชื่อใดที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดสรรเงินงบประมาณเพื่อชำระหนี้ให้ รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ
- (5) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลหรือธนาคารกลางของประเทศในกลุ่มประเทศ OECD¹ หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่รัฐบาลหรือธนาคารกลางดังกล่าวค้ำประกันโดยปราศจากเงื่อนไข หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต หรือที่มีหลักทรัพย์รัฐบาลหรือธนาคารกลางดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ
- (6) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลหรือธนาคารกลางของประเทศนอกกลุ่มประเทศ OECD หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่รัฐบาลหรือธนาคารกลางดังกล่าวค้ำประกันโดยปราศจากเงื่อนไข หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต หรือที่มีหลักทรัพย์รัฐบาลหรือธนาคารกลางดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ ทั้งนี้ ต้องเป็นสกุลเงินของประเทศนั้น และไม่เกินกว่าหนี้สินที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ในเงินสกุลนั้น

¹ กลุ่มประเทศ OECD ในประกาศฉบับนี้ หมายถึง ประเทศสมาชิกของ Organization for Economic Co-operation and Development และประเทศที่มีฐานะการเงินเทียบเท่า ได้แก่ ออสเตรเลีย ออสเตรีย เบลเยียม แคนาดา สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ฮังการี ไอร์แลนด์ ไอร์แลนด์ อิตาลี ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ลักเซมเบิร์ก เม็กซิโก เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ โปแลนด์ โปรตุเกส สาธารณรัฐสโลวัก สเปน สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ ตุรกี สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ชาติอูเอเอ

(7) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงินหรือสถาบันคุ้มครองเงินฝาก หรือนิติบุคคลที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงินหรือสถาบันคุ้มครองเงินฝากถือหุ้นเต็มจำนวน รวมถึงเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งนิติบุคคลดังกล่าว รับรอง รับอาวัล ค้ำประกัน หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต หรือเงินให้สินเชื่อที่มีตราสารที่ออกโดยนิติบุคคลดังกล่าว เป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(8) เงินให้สินเชื่อที่มีสิทธิซึ่งมีตราสารการฝากเงินหรือตัวเงินเพื่อกู้ยืมจากประชาชนซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์นั้น หรือมีเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์นั้น หรือมีเงินสดที่ธนาคารพาณิชย์นั้นยึดถือไว้ เป็นประกัน โดยไม่รวมถึงเงินฝากหรือตัวเงินที่มีอนุพันธ์ทางการเงินแฝง ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่ไม่เกินมูลค่าตามตราสาร หรือจำนวนเงินตามเงินฝากหรือเงินสด นั้น

(9) มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์สำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน (Credit Equivalent Amount : CEA) ที่มีเงินสดที่ธนาคารพาณิชย์นั้นยึดถือไว้เป็นประกัน ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่ไม่เกินกว่าจำนวนเงินสดนั้น

(10) ยอดเหลืออมบัญชีระหว่างสำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น

(11) สินทรัพย์ประเภทภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

(12) เงินให้สินเชื่อเฉพาะส่วนซึ่งเท่ากับจำนวนที่ได้กันสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันสำรองของสถาบันการเงิน

(13) เงินให้สินเชื่อเฉพาะส่วนซึ่งเท่ากับจำนวนดอกเบี้ยเช่าซื้อรอการตัดบัญชีสำหรับลูกหนี้ให้เช่าซื้อและรายได้ทางการเงินรอการรับรู้สำหรับลูกหนี้ให้เช่าแบบลิสซิ่ง

(14) ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

(15) เงินสละระหว่างเรียกเก็บเพื่อประโยชน์ของลูกค้า

(16) สินทรัพย์ที่เกิดจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน (Mark to Market)

(17) มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (Credit Equivalent Amount : CEA) สำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินที่ทำผ่านศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่มีระบบ

Mark to Market และมีการเรียกและชำระมาร์จิ้น (Margin Call) เป็นรายวัน เช่น บริษัทตลาด
อนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

(18) รายการที่นำไปหักออกจากเงินกองทุนแล้ว เช่น ค่าความนิยม
 เป็นต้น

5.2.2 นำหนักความเสี่ยง 0.2

(1) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดย
ธนาคารพาณิชย์ หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีธนาคารพาณิชย์รับรอง รับอวัล
ค้ำประกันหรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต รวมทั้งเงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดย
ธนาคารพาณิชย์เป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(2) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดย
ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคาร
เพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่ง
ประเทศไทย หรือธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์
ที่มีธนาคารดังกล่าวรับรอง รับอวัล ค้ำประกัน หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต รวมทั้ง
เงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดยธนาคารดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(3) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยบริษัท
เงินทุน หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีสถาบัน
ดังกล่าวรับรอง รับอวัล ค้ำประกัน หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต รวมทั้งเงินให้
สินเชื่อซึ่งมีตราสารที่ออกโดยสถาบันดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(4) เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยองค์การของ
รัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีสถาบันดังกล่าวรับรอง
รับอวัล ค้ำประกัน หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต รวมทั้งเงินให้สินเชื่อ ที่มีตราสารซึ่ง
ออกโดยสถาบันดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(5) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยธนาคาร
พาณิชย์ที่จดทะเบียนในกลุ่มประเทศ OECD หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ที่มี
ธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว รับรอง รับอวัล ค้ำประกัน หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต
รวมทั้งเงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว เป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(6) เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยองค์การของรัฐในกลุ่มประเทศ OECD หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีสถาบันดังกล่าว รับรอง รับอาวัล คำประกัน หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต รวมทั้งเงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดยสถาบันดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(7) เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยองค์การระหว่างประเทศ² หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีองค์การดังกล่าวรับรอง รับอาวัล คำประกัน หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต รวมทั้งเงินให้สินเชื่อ ที่มีตราสารซึ่งออกโดยองค์การดังกล่าว เป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(8) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนนอกกลุ่มประเทศ OECD หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวรับรอง รับอาวัล คำประกัน หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต รวมทั้งเงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวเป็นประกัน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ ทั้งนี้ ต้องมีระยะเวลาคงเหลือไม่เกิน 1 ปี

(9) เงินให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกตามเลตเตอร์ออฟเครดิต หรือเงินให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกตามเอกสารประเภทอื่น ที่ธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศรับผิดชอบในการชำระค่าสินค้าแทนผู้ซื้อ แต่ในกรณีผู้ออกเลตเตอร์ออฟเครดิตหรือธนาคารพาณิชย์ที่รับผิดชอบในการชำระค่าสินค้าเป็นธนาคารจดทะเบียนนอกกลุ่มประเทศ OECD จะต้อง มีระยะเวลาคงเหลือของเลตเตอร์ออฟเครดิต หรือระยะเวลาที่ธนาคารพาณิชย์จะต้องชำระค่าสินค้าไม่เกิน 1 ปี

(10) เงินให้สินเชื่อใดที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดสรรเงินงบประมาณเพื่อชำระหนี้แต่สำนักงานงบประมาณมิได้จัดสรรเงินชำระหนี้ให้จนล่วงพ้นระยะเวลาที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่า 2 ปีขึ้นไป

(11) เงินให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกที่มีธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยรับประกัน ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ได้มีการโอนสิทธิเรียกร้องตามกรมธรรม์ให้ธนาคารพาณิชย์แล้ว

² องค์การระหว่างประเทศ หมายถึง European Investment Bank (EIB) European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) including International Finance Corporation (IFC) Inter-American Development Bank (IADB) African Development Bank (AfDB) Asian Development Bank (AsDB) Caribbean Development Bank (CDB) และ Nordic Investment Bank (NIB)

(12) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ หรือหน่วยลงทุน รวมทั้งผลตอบแทน
ค้างรับ ทั้งนี้ เฉพาะจำนวนเงินที่กระทรวงการคลังทำสัญญาให้ความคุ้มครองหรือตกลงเป็นผู้รับ
ความเสี่ยง

5.2.3 นำหนักความเสี่ยง 0.35

เงินให้สินเชื่อเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัยแก่บุคคลธรรมดา โดยธนาคาร
พาณิชย์รับจำนองที่ดินและ/หรือสิ่งปลูกสร้างนั้นลำดับหนึ่งเป็นประกัน ทั้งนี้ ที่ดินและ
สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวต้องมีมูลค่าไม่ต่ำกว่ายอดเงินให้สินเชื่อคงค้าง รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

ทั้งนี้ วงเงินให้สินเชื่อแต่ละราย จักต้อง

(ก) ไม่เกิน 3 ล้านบาท และ

(ข) มีสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 0.2 ของยอดรวมวงเงินให้สินเชื่อเพื่อ
การจัดหาที่อยู่อาศัยแก่บุคคลธรรมดาตาม (ก) รวมกับวงเงินให้สินเชื่อแก่ประชาชนรายย่อย และ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตาม 5.2.5

5.2.4 นำหนักความเสี่ยง 0.5

(1) เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกัน รวมทั้งเงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดยองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประกัน

(2) เงินให้สินเชื่อเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัยแก่บุคคลธรรมดา โดยธนาคาร
พาณิชย์รับจำนองที่ดินและ/หรือสิ่งปลูกสร้างนั้นลำดับหนึ่งเป็นประกัน ทั้งนี้ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
ดังกล่าวต้องมีมูลค่าไม่ต่ำกว่ายอดเงินให้สินเชื่อคงค้าง รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ ที่นอกเหนือจาก 5.2.3

(3) มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (Credit Equivalent Amount :
CEA) สำหรับภาระผูกพันที่เป็นสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน เว้นแต่กรณีที่มูลค่าเทียบเท่าของภาระ
ผูกพันดังกล่าวถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีน้ำหนักความเสี่ยงต่ำกว่า 0.5

5.2.5 นำหนักความเสี่ยง 0.75

(1) เงินให้สินเชื่อมีหลักประกันแก่ประชาชนรายย่อยรวมทั้งดอกเบี้ย
ค้างรับ ที่มีวงเงินไม่เกิน 3 ล้านบาท

(2) เงินให้สินเชื่อไม่มีหลักประกันแก่ประชาชนรายย่อยรวมทั้งดอกเบี้ย
ค้างรับ ที่มีวงเงินไม่เกิน 1 ล้านบาท

(3) เงินให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมทั้งดอกเบี้ย
ค้างรับ ที่มีวงเงินไม่เกิน 50 ล้านบาท

ทั้งนี้ วงเงินให้สินเชื่อแต่ละราย จำกัด

(ก) นับรวมวงเงินสินเชื่อแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สำหรับช่วงเปลี่ยน
ต่อของกฎหมายให้ธนาคารพาณิชย์ใช้คำจำกัดความซึ่งมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ 5

(ข) เมื่อนับรวม (ก) แล้ว ต้องมีสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 0.2 ของยอด
รวมวงเงินให้สินเชื่อเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัยแก่บุคคลธรรมดาตาม 5.2.3 รวมกับวงเงินให้สินเชื่อ
แก่ประชาชนรายย่อย และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตาม (1) (2) และ (3)

5.2.6 น้ำหนักความเสี่ยง 1.0

(1) เงินให้สินเชื่อแก่ภาคเอกชน หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของ
ภาคเอกชน รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ

(2) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดย
ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนนอกกลุ่มประเทศ OECD หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนใน
หลักทรัพย์ที่มีธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวรับรอง รับอาวัล คำประกัน หรือตกลงรับประกันความเสี่ยง
ด้านเครดิต รวมทั้งเงินให้สินเชื่อที่มีตราสารซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวเป็นประกัน
รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับ ทั้งนี้ ต้องมีระยะเวลาคงเหลือเกิน 1 ปี

(3) เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาล หรือ
ธนาคารกลาง นอกกลุ่มประเทศ OECD หรือเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่รัฐบาล
หรือธนาคารกลางดังกล่าวคำประกันโดยปราศจากเงื่อนไข หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้าน
เครดิต รวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับซึ่งมิใช่เงินสกุลของประเทศนั้น หรือมีจำนวนเกินกว่าหนี้สินที่ธนาคาร
พาณิชย์มีอยู่ในเงินสกุลนั้น

(4) เงินให้สินเชื่อเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัยแก่บุคคลธรรมดา รวมทั้ง
ดอกเบี้ยค้างรับ ซึ่งมีน้ำหนักความเสี่ยง 0.35 ตาม 5.2.3 ที่กลายเป็นเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพ (NPL)
ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(5) เงินลงทุนในหน่วยลงทุน

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์สามารถคำนวณมูลค่าสุทธิของหน่วยลงทุนใดตามมูลค่าสุทธิของสินทรัพย์ที่กองทุนผู้ออกหน่วยลงทุนนั้นถืออยู่ในแต่ละวันได้ ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถเลือกใช้น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์ดังกล่าวตามสัดส่วน ประเภทและจำนวนที่กองทุนนั้นลงทุนจริงตามแต่กรณีตามประกาศนี้ แทนน้ำหนักความเสี่ยงใน 5.2.6 ได้

(6) ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ สินทรัพย์ประจำอื่น ๆ และทรัพย์สินรอการขาย

(7) สินทรัพย์อื่น ๆ ที่มีได้ระบุน้ำหนักความเสี่ยงไว้ใน 5.2 นี้

5.2.7 น้ำหนักความเสี่ยง 1.5

เงินให้สินเชื่อแก่ประชาชนรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งดอกเบี่ยค้างรับ ซึ่งมีน้ำหนักความเสี่ยง 0.75 ตาม 5.2.5 ที่กลายเป็นเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพ (NPL) ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

5.3 ค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) สำหรับภาระผูกพันตาม 5.1 (3)

5.3.1 ค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) 1.0

- (1) การรับอวัลต์เงิน รับรองตัวเงิน คำประกันการกู้ยืมเงิน คำประกันการขาย ขายลด หรือขายช่วงลดตัวเงิน
- (2) การสลักหลังตัวเงินแบบผู้รับสลักหลังมีสิทธิไถ่เบี่ย (With Recourse)
- (3) สัญญาการซื้อสินทรัพย์ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ต้องปฏิบัติตามโดยปราศจากเงื่อนไข
- (4) การคำประกัน การรับประกัน หรือการก่อภาระผูกพันในรูปแบบใด ๆ ของธนาคารพาณิชย์ อันเนื่องมาจากการขายสินทรัพย์
- (5) ภาระผูกพันตามสัญญาขายตราสารโดยมีสัญญาจะซื้อคืน ตามวิธีการคำนวณที่ปรากฏในเอกสารแนบ 6
- (6) ภาระผูกพันตามสัญญายืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (Securities Borrowing and Lending) ตามวิธีการคำนวณที่ปรากฏในเอกสารแนบ 6
- (7) การคำประกันการเพิ่มทุน หรือการคำประกันในลักษณะอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการกู้ยืมเงินของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

5.3.2 ค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) 0.5

(1) ภาระผูกพันซึ่งขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของลูกค้า เช่น การค้าประกันการรับเหมาก่อสร้าง การค้าประกันการยื่นซองประกวดราคา (Bid Bond) การค้าประกันการปฏิบัติงานตามสัญญาซื้อขาย/ว่าจ้าง (Performance Bond) เป็นต้น

(2) การประกันการจำหน่ายตราสารหรือหลักทรัพย์แบบ Firm

Underwriting

(3) การค้าประกันการชำระเงินค่าสินค้า

(4) การค้าประกันการชำระเงินค่าภาษี เช่น ค่าภาษีของชาวต่างประเทศที่ทำงานในประเทศไทย และจะเดินทางออกนอกประเทศ ภาษีกรมสรรพสามิต การชำระภาษีสินค้าขาเข้า หรือการขอคืนภาษี เป็นต้น

(5) การค้าประกันต่อศาล เช่น การค้าประกันเพื่อการดำเนินคดี หรือเพื่อรอคำตัดสินของศาล

(6) การค้าประกันการชำระเงินค่าน้ำหรือมิเตอร์น้ำ ค่าไฟฟ้าหรือมิเตอร์ไฟฟ้า

(7) การค้าประกันเพื่อการเบิกเงินล่วงหน้า (Advance Payment

Guarantee)

(8) การค้าประกันการปฏิบัติตามสัญญาอื่น เช่น การค้าประกันบุคคลต่างด้าวเข้าเมือง การค้าประกันการใช้จ่ายผ่านบัตร Synergy card หรือ Star card ในการเติมน้ำมัน เป็นต้น

(9) การค้าประกันผลงาน/การค้าประกันคุณภาพสินค้า (Retention/Warranty Bond)

5.3.3 ค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) 0.2

ภาระผูกพันเพื่อการนำสินค้าเข้าตามเลตเตอร์ออฟเครดิตทั้งที่มีเอกสารประกอบแล้ว และยังไม่ีเอกสารประกอบ รวมถึงภาระการรับรองตามตั๋วเงินค่าสินค้านำเข้าที่ยังไม่ครบกำหนด (Acceptance on Trade Bills)

5.3.4 ค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) 0

- (1) ตัวเงินเพื่อเรียกเก็บ
- (2) วงเงินที่ถูกค้ำยังมีได้ใช้
- (3) คำประกันการออกของ (Shipping Guarantee)
- (4) ภาระผูกพันที่ธนาคารพาณิชย์สามารถบอกยกเลิกเมื่อใดก็ได้
- (5) ภาระผูกพันอื่น ๆ ที่มีได้ระบุค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) ไว้ใน 5.3 นี้

6. การผ่อนผัน

6.1 เงินให้สินเชื่อเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัยแก่บุคคลธรรมดาตาม 5.2.3 . ธนาคารพาณิชย์สามารถเลือกใช้น้ำหนักความเสี่ยง 0.5 ตาม 5.2.4 ในการคำนวณเพื่อดำรงเงินกองทุนได้ แต่หากธนาคารพาณิชย์ใช้น้ำหนักความเสี่ยงตาม 5.2.3 แล้ว จะเปลี่ยนกลับไปใช้น้ำหนักความเสี่ยง 0.5 ตาม 5.2.4 อีกไม่ได้

อนึ่ง สำหรับธนาคารพาณิชย์ซึ่งในปัจจุบันใช้น้ำหนักความเสี่ยง 0.5 ตาม 5.2.4 เนื่องจากยังไม่มีความพร้อมด้านระบบงานและการกระจายตัวของพอร์ตสินเชื่อ นั้น เมื่อมีความพร้อม ธนาคารพาณิชย์สามารถเปลี่ยนมาใช้น้ำหนักความเสี่ยงตาม 5.2.3 ได้

6.2 เงินให้สินเชื่อแก่ประชาชนรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตาม 5.2.5 ธนาคารพาณิชย์สามารถเลือกใช้น้ำหนักความเสี่ยง 1.0 ตาม 5.2.6 ในการคำนวณเพื่อดำรงเงินกองทุนได้ แต่หากธนาคารพาณิชย์ใช้น้ำหนักความเสี่ยงตาม 5.2.5 แล้ว จะเปลี่ยนกลับไปใช้น้ำหนักความเสี่ยง 1.0 ตาม 5.2.6 อีกไม่ได้

อนึ่ง สำหรับธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันใช้น้ำหนักความเสี่ยง 1.0 ตาม 5.2.6 เนื่องจากยังไม่มีความพร้อมด้านระบบงานและการกระจายตัวของพอร์ตสินเชื่อ นั้น เมื่อมีความพร้อม ธนาคารพาณิชย์สามารถเปลี่ยนมาใช้น้ำหนักความเสี่ยงตาม 5.2.5 ได้

7. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 3 สิงหาคม 2551

จรล วิมล

(นางธาริษา วัฒนเกส)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

เอกสารแนบ 1

ประกาศและหนังสือเวียนที่อุกยกลีก

ที่	วันที่ ประกาศ / หนังสือเวียน	ประเภท	เลขที่	เรื่อง
1.	1 พฤษภาคม 2505	ประกาศ กระทรวงการคลัง		ออกความในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ในส่วนที่เกี่ยวกับการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง)
2.	21 ธันวาคม 2535	หนังสือเวียน	ณว.(ว) 1541/2535	การส่งรายชื่อรัฐวิสาหกิจ
3.	25 พฤษภาคม 2536	ประกาศ รปท.		การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศดำรงเงินกองทุน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2536 (หนังสือเวียน เลขที่ ณว. (ว) 839/2536 เรื่อง การปรับปรุงน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์ ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2536)
4.	23 มิถุนายน 2536	หนังสือเวียน	ณว.(ว) 903/2536	การส่งรายชื่อรัฐวิสาหกิจ
5.	23 ธันวาคม 2539	หนังสือเวียน	รปท.งพ.(ว) 3288/2539	การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงจากภาระผูกพันตามสัญญาค้ำประกัน
6.	17 ธันวาคม 2546	หนังสือเวียน	รปท. สนส. (31) ว. 2662/2546	ยกเลิกหนังสือเวียนเกี่ยวกับน้ำหนักความเสี่ยงของเงินให้ผู้ยืมแก่สถาบันการเงิน
7.	30 ธันวาคม 2548	ประกาศ รปท.		การกำหนดให้สาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงเงินกองทุน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง (หนังสือเวียนที่ ผนส. (21) ว. 32/2549 เรื่องการกำหนดให้สาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงเงินกองทุน ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549)
8.	27 มกราคม 2549	ประกาศ รปท.		การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศดำรงเงินกองทุน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง (หนังสือเวียนที่ ผนส. (21) ว. 31/2549 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549)

ที่	วันที่ ประกาศ / หนังสือเวียน	ประเภท	เลขที่	เรื่อง
9.	22 มีนาคม 2550	หนังสือเวียน	ชปท. ฝนส. (21) ว. 532/2550	การก่อกำเนิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
10.	22 มีนาคม 2550	หนังสือเวียน	ชปท. ฝนส. (21) ว. 533/2550	การก่อกำเนิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สัญญาอนุพันธ์ทางการเงินประเภทต่าง ๆ

อนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยน ได้แก่ สัญญาดังต่อไปนี้

- (1) Foreign Exchange Forward Contracts
- (2) Foreign Exchange Futures
- (3) Currency Options Purchase
- (4) Cross Currency Swaps
- (5) อนุพันธ์ทางการเงินอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน

อนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ย ได้แก่ สัญญาดังต่อไปนี้

- (1) Forward Rate Agreements
- (2) Interest Rate Futures
- (3) Interest Rate Options Purchase
- (4) Interest Rate Swaps
- (5) อนุพันธ์ทางการเงินอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน

อนุพันธ์ด้านตราสารหนี้ ได้แก่ สัญญาดังต่อไปนี้

- (1) Bond Forwards
- (2) Bond Futures
- (3) Bond Options Purchase
- (4) อนุพันธ์ทางการเงินอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน

อนุพันธ์ด้านตราสารทุน ได้แก่ สัญญาดังต่อไปนี้

- (1) Equity Forwards
- (2) Equity Futures
- (3) Equity Options Purchase
- (4) Equity Linked Swaps
- (5) อนุพันธ์ทางการเงินอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน

อนุพันธ์ด้านสินค้าโภคภัณฑ์ ได้แก่ สัญญาดังต่อไปนี้

- (1) Commodity Forwards
- (2) Commodity Futures
- (3) Commodity Options Purchase
- (4) Commodity Swaps
- (5) อนุพันธ์ทางการเงินอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน

อนุพันธ์ด้านเครดิต ได้แก่

สัญญา Credit Derivatives ที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้า และสัญญา Total Rate of Return Swaps ที่ต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับ Counterparty Risk ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรม Credit Derivatives

เอกสารแนบ 3

แนวทางการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์
สำหรับภาระผูกพันที่เป็นสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน

การคำนวณมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (Credit Equivalent Amount : CEA) สำหรับการทำสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน แบ่งได้ 2 วิธี คือ (1) วิธี Original Exposure และ (2) วิธี Current Exposure

(1) วิธี Original Exposure

มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (CEA) สำหรับการทำสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินกับคู่สัญญาแต่ละราย เท่ากับ ยอดรวมของมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์กรณีไม่มีและมีสัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้ระหว่างกันที่มีเงื่อนไขครบถ้วน ดังนี้

$$CEA_{\text{ของลูกค้าแต่ละราย}} = CEA_{\text{กรณีไม่มี Netting Agreement}} + CEA_{\text{กรณีมี Netting Agreement}}$$

(ก) กรณีไม่มีสัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้ระหว่างกันที่มีเงื่อนไขครบถ้วน (ไม่มี Netting Agreement) ตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 4

มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (CEA) สำหรับการทำสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินกับคู่สัญญาแต่ละราย สามารถคำนวณได้ตามสูตร

$$CEA = \sum_{i=1}^n (\text{Notional Amount}_i * CCF_i \text{ ตารางที่ 1})$$

หรือเท่ากับยอดรวมของผลคูณของจำนวนเงินตามสัญญา (Notional Amount)¹ ของอนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยนและอนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ยที่ทำกับคู่สัญญารายนั้นกับค่าแปลงสภาพที่เกี่ยวข้อง (Credit Conversion Factor : CCF) ตามที่กำหนดไว้ในตารางที่ 1

¹ Notional Amount ที่ใช้ในการคำนวณ CEA สำหรับทุกวิธีที่กล่าวถึงในประกาศฉบับนี้ หมายความว่า จำนวนเงินตามสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน ทั้งนี้ สำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินซึ่งมีการพัฒนาจากอนุพันธ์ทางการเงินพื้นฐานย่อยๆ หรือมีการ Leverage จำนวนเงินตามสัญญาหรือมีการแลกเปลี่ยนจำนวนเงินตามสัญญาหลายครั้ง (Structured Product) ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้ผลรวมของจำนวนเงินตามสัญญาของทุกธุรกรรมย่อยที่ใช้จำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์จะได้รับในสถานการณ์ที่เป็นประโยชน์กับธนาคารพาณิชย์มากที่สุดที่จะเกิดขึ้น (Effective Notional Amount) แทนจำนวนเงินตามสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน อนึ่ง Notional Amount ของสัญญา Digital Option เมื่อคูณกับค่า CCF ที่เกี่ยวข้องแล้ว จะไม่เกินค่า Payoff ของสัญญา Digital Option นั้นในกรณีใช้วิธี Original Exposure และไม่เกินค่า Payoff ของสัญญา Digital Option หักด้วยมูลค่าจากการวัดมูลค่ายุติธรรม (Mark to Market) ในกรณีที่ใช้วิธี Current Exposure ทั้งนี้ ตัวอย่างการคำนวณ Effective Notional Amount ปรากฏในเอกสารแนบ 3.1

ตารางที่ 1 ค่าแปลงสภาพสำหรับอนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยนและอนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ย
ตามวิธี Original Exposure กรณีไม่มี Netting Agreement ที่มีเงื่อนไขครบถ้วน

อายุสัญญา	อนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยน	อนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ย
ไม่เกิน 14 วัน	0	0
ไม่เกิน 1 ปี	0.02	0.005
เกิน 1 ปี ถึง 2 ปี	0.05	0.01
สำหรับทุก ๆ 1 ปีที่เพิ่มขึ้น	0.03	0.01

ทั้งนี้ อายุสัญญาของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน ให้นับตั้งแต่ Trade Date

(ข) กรณีมีสัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้ระหว่างกันที่มีเงื่อนไขครบถ้วน
(มี Netting Agreement) ตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 4

มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (CEA) สำหรับการทำสัญญาอนุพันธ์
ทางการเงินกับคู่สัญญาแต่ละรายสามารถคำนวณได้ตามสูตร

$$CEA = \sum_{i=1}^n (\text{Notional Amount}_i * CCF_{i \text{ ตารางที่ 2}})$$

หรือเท่ากับยอดรวมของผลคูณของจำนวนเงินตามสัญญา (Notional Amount)¹ ของอนุพันธ์
ด้านอัตราแลกเปลี่ยนและอนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ยที่ทำกับคู่สัญญารายนั้นกับค่าแปลงสภาพที่
เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าแปลงสภาพสำหรับอนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยนและอนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ย
ตามวิธี Original Exposure กรณีมี Netting Agreement ที่มีเงื่อนไขครบถ้วน

อายุสัญญา	อนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยน	อนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ย
ไม่เกิน 14 วัน	0	0
ไม่เกิน 1 ปี	0.0150	0.0035
เกิน 1 ปี ถึง 2 ปี	0.0375	0.0075
สำหรับทุก ๆ 1 ปีที่เพิ่มขึ้น	0.0225	0.0075

ทั้งนี้ อายุสัญญาของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน ให้นับตั้งแต่ Trade Date

(2) วิธี Current Exposure

วิธี Current Exposure เป็นวิธีการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (CEA) สำหรับการทำสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินกับคู่สัญญาแต่ละรายที่พิจารณาจากมูลค่ายุติธรรมในปัจจุบันและมูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมูลค่ายุติธรรมในปัจจุบันของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินเป็นมูลค่าจากการ Mark to Market ส่วนมูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดในอนาคต (Potential Future Credit Exposure : PFCE) นั้น เป็นมูลค่าจากการประมาณการ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นตลอดอายุสัญญาที่เหลือ

มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (CEA) สำหรับการทำสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินกับคู่สัญญาแต่ละราย เท่ากับ ยอดรวมของมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์กรณีไม่มี และมีสัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้ระหว่างกันที่มีเงื่อนไขครบถ้วน ดังนี้

$$CEA_{\text{ของลูกค้านแต่ละราย}} = CEA_{\text{กรณีไม่มี Netting Agreement}} + CEA_{\text{กรณีมี Netting Agreement}}$$

กรณีลูกค้าทำสัญญา Netting Agreement มากกว่า 1 สัญญา (หรือมีมากกว่า 1 Netting Sets) ให้หาค่า CEA ของแต่ละ Netting Set แล้วนำมารวมกันเพื่อให้ได้ค่า CEA รวมสำหรับกรณีมี Netting Agreement หลายสัญญา

(2.1) กรณีไม่มีสัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้ระหว่างกันที่มีเงื่อนไขครบถ้วน (กรณีไม่มี Netting Agreement)

มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (CEA) ของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินสามารถคำนวณได้ตามสูตร

$$CEA_{\text{กรณีไม่มี Netting Agreement}} = CCE + PFCE_{\text{Gross}}$$

โดยที่ $CCE = \sum_{i=1}^n CCE_i, CCE_i \geq 0$

$$PFCE_{\text{Gross}} = \sum_{j=1}^n (\text{Notional Amount}_j * CCF_{j \text{ ตารางที่ 3}})$$

หรือเท่ากับยอดรวมของ

(ก) ผลรวมด้านกำไรที่ได้จากการวัดมูลค่ายุติธรรมในปัจจุบัน (Mark to Market: MTM) ของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินที่ธนาคารพาณิชย์ทำกับคู่สัญญาแต่ละราย (Current Credit Exposure :CCE) และ

(ข) ผลรวมของมูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (Potential Future Credit Exposure : PFCE_{Gross}) ซึ่งเท่ากับยอดรวมของผลคูณของจำนวนเงินตามสัญญา (Notional Amount)¹ ของอนุพันธ์ทางการเงินที่ทำกับคู่สัญญาแต่ละรายกับค่าแปลงสภาพ (CCF) ที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าแปลงสภาพสำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Current Exposure^{1/}

อายุที่เหลือของสัญญา ^{2/}	อนุพันธ์ทางการเงินด้านต่างๆ							
	อัตราแลกเปลี่ยนและทองคำ	อัตราดอกเบี้ย	ตราสารทุน	สินค้าโภคภัณฑ์	สินค้าโภคภัณฑ์อื่น	ตราสารหนี้ ^{4/}		
						รัฐบาล	เข้าเกณฑ์	ไม่เข้าเกณฑ์
ไม่เกิน 14 วัน	0	0	0.06	0.07	0.10	0	0.05	0.10
ไม่เกิน 1 ปี	0.01	0	0.06	0.07	0.10	0	0.05	0.10
เกิน 1 ปี – 5 ปี	0.05	0.005	0.08	0.07	0.12	0.005	0.05	0.10
เกิน 5 ปี ขึ้นไป	0.075	0.015	0.10	0.08	0.15	0.015	0.05	0.10

1/ สำหรับอนุพันธ์ด้านเครดิตที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้า ให้ใช้ค่าแปลงสภาพตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรม Credit Derivatives

2/ กรณีสัญญาที่มีการรับหรือจ่ายชำระเงินกัน ณ วันที่ที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยมีการปรับอัตราอ้างอิงซึ่งมีผลให้สัญญากลับไปมีมูลค่าตลาดเท่ากับศูนย์ อายุที่เหลือของสัญญาหมายถึงระยะเวลาคงเหลือก่อนการปรับอัตราอ้างอิงครั้งต่อไป ทั้งนี้ กรณีมีการวัดมูลค่ายุติธรรมของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน (Mark to Market) และเรียกเงินสดมาไว้เป็นประกันตามสัญญา Credit Support Annex หรือสัญญาอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน ให้ใช้อายุที่เหลือของสัญญาตามระยะเวลาที่กำหนด (Valuation Time) บวกกับระยะเวลา (Holding Period) เท่ากับ 10 วัน

3/ โลหะมีค่าไม่รวมถึงทองคำ

4/ อนุพันธ์ด้านตราสารหนี้ให้แบ่งตามประเภทตราสารหนี้ที่อ้างอิงได้เป็น 3 ประเภท คือ อนุพันธ์ด้านตราสารหนี้ที่อ้างอิงตราสารหนี้รัฐบาล อนุพันธ์ด้านตราสารหนี้ที่อ้างอิงตราสารหนี้อื่นที่เข้าเกณฑ์ และอนุพันธ์ด้านตราสารหนี้ที่อ้างอิงตราสารหนี้ที่ไม่เข้าเกณฑ์ ตามแนวทางการคำนวณเงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยประเภท Specific Risk ตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน

(2.2) กรณีที่มีสัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้ระหว่างกันที่มีเงื่อนไขครบถ้วน (มี Netting Agreement) ตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 4

มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$CEA_{\text{กรณีมี Netting Agreement}} = NCCE + PFCE_{\text{Net}}$$

โดยที่

(ก) ผลรวมสุทธิของมูลค่ายุติธรรมในปัจจุบัน (Net Current Credit Exposure: NCCE) ซึ่งเท่ากับ ยอดรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนที่ได้จากการวัดมูลค่ายุติธรรมของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญาที่อยู่ภายใต้สัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้เดียวกันที่มีเงื่อนไขครบถ้วนที่ธนาคารพาณิชย์ทำกับคู่สัญญาแต่ละราย ในกรณีที่ผลรวมสุทธิของมูลค่ายุติธรรมมีค่าเป็นบวก ให้ใช้ยอดรวมสุทธิดังกล่าวเป็นมูลค่าของ NCCE แต่กรณีที่ยอดรวมสุทธิดังกล่าวมีค่าเป็นลบหรือศูนย์ ให้ NCCE มีมูลค่าเป็นศูนย์ และ

(ข) ผลรวมของมูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (Potential Future Credit Exposure : $PFCE_{\text{Net}}$) ของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญาที่อยู่ภายใต้สัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้เดียวกันที่มีเงื่อนไขครบถ้วน สามารถคำนวณได้ตามสูตรข้างล่าง

$$PFCE_{\text{Net}} = 0.4 * PFCE_{\text{Gross}} + 0.6 * NGR * PFCE_{\text{Gross}}$$

$$\text{โดยที่ } NGR = \frac{NCCE}{CCE}$$

โดย NGR (Net to gross ratio) เท่ากับ อัตราส่วนระหว่าง NCCE ซึ่งคำนวณตามข้อ 2.2 (ก)หารด้วย CCE ซึ่งคำนวณตาม 2.1 (ก) โดยธนาคารพาณิชย์สามารถเลือกคำนวณ NGR ได้ 2 วิธี และหากเลือกใช้วิธีใดแล้วก็ต้องให้วิธีนั้นอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

- การคำนวณค่า NGR สำหรับคู่สัญญาแต่ละราย ให้ใช้ค่า $NCCE_{\text{Individual}}$ และ $CCE_{\text{Individual}}$ ที่คำนวณจากสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญาที่มีสัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้เดียวกันที่มีเงื่อนไขครบถ้วนที่ธนาคารพาณิชย์ทำกับคู่สัญญารายนั้นๆ

- การคำนวณหาค่า NGR สำหรับคู่สัญญาทุกราย (Aggregate Approach) โดยใช้ค่า $NCCE_{\text{Aggregate}}$ และ $CCE_{\text{Aggregate}}$ ที่คำนวณจากผลรวมของ $NCCE_{\text{Individual}}$ และ $CCE_{\text{Individual}}$

ของคู่สัญญาทุกรายที่ธนาคารพาณิชย์มีการลงนามในสัญญาที่ยินยอมให้หักกลบหนี้ระหว่างกัน ที่มีเงื่อนไขครบถ้วน โดยธนาคารพาณิชย์จะต้องใช้ค่า NGR ที่หาจากวิธีนี้ในการคำนวณ $PFCE_{Net}$ สำหรับคู่สัญญาทุกราย

การคำนวณ $PFCE_{Net}$ ดังกล่าวได้คำนึงถึงผลการหักกลบหนี้ โดยหากมีการหักกลบหนี้ที่สมบูรณ์ทำให้ NCCE เท่ากับ 0 ทำให้ NGR เท่ากับ 0 ดังนั้น $PFCE_{Net}$ เท่ากับ 0.4 ของ $PFCE_{Gross}$ แต่หากสัญญาไม่สามารถหักกลบหนี้กันได้ ทำให้ NCCE เท่ากับ CCE และทำให้ NGR เท่ากับ 1 ดังนั้น $PFCE_{Net}$ เท่ากับ $PFCE_{Gross}$

กรณีการหักกลบหนี้กันของสัญญา (Offsetting)

กรณีที่คู่สัญญาทำสัญญาซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Foreign Exchange Forward Contracts) หรือสัญญาอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งมีจำนวนเงินตามสัญญาเท่ากับกระแสเงินสดที่ต้องรับและจ่ายกันจริง ทั้งด้านซื้อและด้านขาย ธนาคารพาณิชย์สามารถนำสัญญาที่เป็นรายการตรงกันข้ามกัน มีวันครบกำหนดวันเดียวกัน (Same Maturity Date) และสกุลเงินเดียวกัน (Same Currency Pair) มาหักกลบหนี้กันได้ (Offset) หากคู่สัญญาได้ทำสัญญาที่ระบุให้สามารถหักกลบหนี้ได้ตามกฎหมาย

(ก) วิธี Original Exposure ให้คูณจำนวนเงินตามสัญญา ทั้งด้านซื้อและด้านขาย ที่ครบกำหนดวันเดียวกัน ด้วยค่าแปลงสภาพที่เกี่ยวข้อง (ตารางที่ 1 สำหรับกรณีไม่มี Netting Agreement และตารางที่ 2 สำหรับกรณีมี Netting Agreement) แล้วนำผลคูณที่ได้มาหักกลบกัน ส่วนต่างที่ได้ให้นับเป็นมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์

(ข) วิธี Current Exposure

- ในการคำนวณค่า CCE และ ค่า NCCE ให้นำมูลค่ายุติธรรมของสัญญาที่สามารถหักกลบกันได้มาหักกลบกันก่อน แล้วนำส่วนต่างที่ได้ไปรวมกับค่า CCE และ NCCE ของสัญญาอื่นที่เหลือ เพื่อให้ได้ยอดรวมของ CCE และ NCCE ของทุกสัญญาที่ทำกับคู่สัญญารายนั้น

- ในการคำนวณค่า $PFCE_{Gross}$ ให้คูณจำนวนเงินตามสัญญาทั้งด้านซื้อและด้านขายที่ครบกำหนดวันเดียวกันด้วยค่าแปลงสภาพในตารางที่ 3 แล้วนำผลคูณที่ได้มาหักกลบกัน โดยส่วนต่างที่ได้คือ $PFCE_{Gross}$ ของสัญญาที่หักกลบกันได้ แล้วนำส่วนต่างที่ได้ไปบวกกับ

ค่า $PFCE_{Gross}$ ของสัญญาอื่นที่เหลือทั้งหมดเพื่อให้ได้ยอดรวมของค่า $PFCE_{Gross}$ ของคู่สัญญา
รายนั้น และนำไปคำนวณ $PFCE_{Net}$ ตามวิธีการในข้อ 2.2 (ข)

ทั้งนี้ ตัวอย่างการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (Credit
Equivalent Amount) ตามวิธี Original Exposure และ วิธี Current Exposure ปรากฏตาม
เอกสารแนบ 3.2 และ การรายงานข้อมูลในรูปแบบ Excel File รายละเอียดปรากฏในเอกสาร
แนบ 3.3

เอกสารแนบ 3.1

ตัวอย่างการคำนวณ Effective Notional Amount

Notional Amount / Effective Notional Amount

- Notional Amount หมายถึง จำนวนเงินตามสัญญา
- Effective Notional Amount หมายถึง สำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินซึ่งมีผลรวมของจำนวนเงินตามสัญญาของทุกธุรกรรมย่อยที่ใช้คำนวณจำนวนเงินที่จะได้รับในสถานการณ์ที่เป็นประโยชน์มากที่สุดที่อาจจะเกิดขึ้น สำหรับ
 - (1) การพัฒนาจากอนุพันธ์ทางการเงินพื้นฐานย่อยๆ เช่น Seagull หรือ
 - (2) มีการ Leverage จำนวนเงินตามสัญญา หรือ
 - (3) มีการแลกเปลี่ยนจำนวนเงินตามสัญญาหลายครั้ง (Structured Product)
- Notional Amount ของสัญญา Digital Options เมื่อคูณกับค่า CCF ที่เกี่ยวข้องแล้ว จะไม่เกินค่า Payoff ของสัญญา Digital Options นั้นในกรณีใช้วิธี Original Exposure และไม่เกินค่า Payoff ของสัญญา Digital Options หักด้วยมูลค่าจากการตีราคา (Mark to Market) ในกรณีที่ใช้วิธี Current Exposure

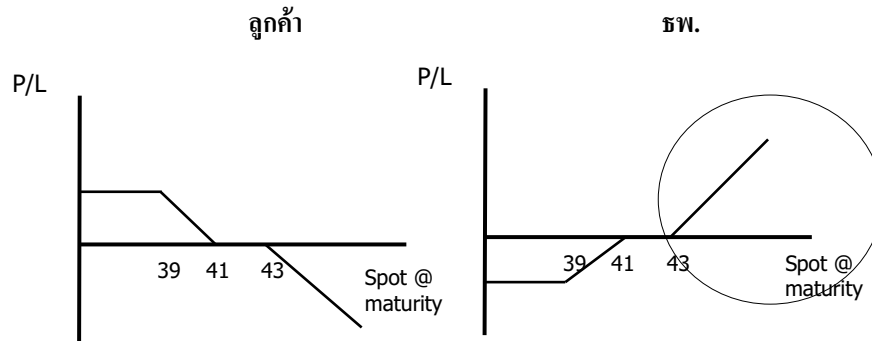
1. Effective Notional อนุพันธ์ทางการเงินมีการพัฒนาจากอนุพันธ์พื้นฐานย่อย ๆ เช่น Seagull :

ลูกค้าเป็น Exporter มีภาระต้องรับชำระ USD ในอนาคต

ส่วนประกอบ

ลำดับ	ลูกค้า	ธนาคารพาณิชย์
1	ซื้อ USD Put/THB Call @ 41 Notional Amount 1 M\$	ขาย USD Put/THB Call @ 41 Notional Amount 1 M\$
2	ขาย USD Call/THB Put @ 43 Notional Amount 1 M\$	ซื้อ USD Call/THB Put @ 43 Notional Amount 1 M\$
3	ขาย USD Put/THB Call @ 39 Notional Amount 1 M\$	ซื้อ USD Put/THB Call @ 39 Notional Amount 1 M\$

Effective Notional: Seagull

Scenario	การ Exercise	Effective Notional
$\text{Spot} \leq 39$	<ul style="list-style-type: none"> ลูกค้า exercise Put @ 41 Bank exercise Put @ 39 	แม้ว่า ธพ. จะ exercise put option Notional Amt. 1 M แต่เนื่องจากการ exercise เพื่อลดผลขาดทุน (จากการที่ลูกค้า exercise put option เช่นกัน) \therefore ใน Scenario นี้ให้คิด Notional = 0
$39 < \text{Spot} < 41$	ลูกค้า exercise Put @ 41	N/A
$41 \leq \text{Spot} \leq 43$	ไม่มี การ exercise option	N/A
$\text{Spot} > 43$	Bank exercise Call @ 43	Call option / Notional amt. 1 M

การพิจารณาเกณฑ์เดิม

คิดทุก transactions ที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ซื้อ \therefore ธนาคารพาณิชย์จะต้องคิดสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับธุรกรรมนี้คือ

1. USD Call/THB Put @ 43
2. USD Put/THB Call @ 39

การพิจารณาเกณฑ์ Effective Notional

หลักของ Effective Notional คิด Scenario ที่ธนาคารพาณิชย์มีโอกาสได้ประโยชน์มากที่สุดจะเห็นได้ว่าถึงแม้ธนาคารพาณิชย์จะมีการซื้อ Options 2 ตัว แต่ไม่มี Scenario ใดเลยที่ธนาคารพาณิชย์มีโอกาส Exercise Option ทั้ง 2 ตัวพร้อมกัน ดังนั้น SLL ในกรณีนี้จะคิดเพียง Call Option ที่ธนาคารพาณิชย์ซื้อจากลูกค้าโดยมีจำนวน Effective Notional = 1 M

2. Effective Notional อนุพันธ์ทางการเงินที่มีการ Leverage จำนวนเงินตามสัญญา เช่น IRS
Notional Amount 1,000 ลบ. จ่าย 8% รับ 2 (THBFIX)

เท่ากับ การทำ IRS 2 สัญญา แต่ละสัญญามี Notional Amount 1,000 ลบ.
โดยแต่ละสัญญาจ่าย fixed rate ที่ 4% และรับ floating rate ที่ THBFIX ดังนั้น Effective Notional Amount เท่ากับ 2,000 ลบ.

เอกสารแนบ 3.2

ตัวอย่างการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (Credit Equivalent Amount)

1. การคำนวณตามวิธี Original Exposure

สมมติว่าทำธุรกรรมอนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยนกับนาย ก 3 สัญญา

CCY (ซื้อ)	CCY (ขาย)	Notional Amount (ลบ.)	อายุตาม สัญญา (Original Maturity)	วิธีที่ 1 (กรณีไม่มี Netting Agreement)		วิธีที่ 2 (กรณีมี Netting Agreement)	
				CCF วิธีที่ 1	Not. Amt. * CCF	CCF วิธีที่ 2	Not. Amt. * CCF
+ USD	-BAHT	5,000	12 วัน	0.00	0	0.00	0
+ USD	-BAHT	10,000	2 เดือน	0.02	200	0.015	150
+ USD	-BAHT	100,000	3 ปี	0.08 (0.05+0.03)	8,000	0.06 (0.0375+ 0.0225)	6,000
มูลค่าเทียบเท่า = Notional Amount*CCF				8,200		6,150	

สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต สำหรับนาย ก.

กรณีไม่มี Netting = มูลค่าเทียบเท่า * RW ของนาย ก .

$$= 8,200 * 0.5 = 4,100 \text{ ล้านบาท}$$

กรณีมี Netting = มูลค่าเทียบเท่า * RW ของนาย ก .

$$= 6,150 * 0.5 = 3,075 \text{ ล้านบาท}$$

ตัวอย่างการคำนวณ Current Exposure

ธนาคาร ABC ทำสัญญาอัตราแลกเปลี่ยนกับบริษัท กขค 6 รายการ

CCY (ซื้อ)	CCY (ขาย)	Notional Amount	อายุสัญญาที่ เหลือ	CCF	Notional * CCF	Mark to Market	
						กำไร	ขาดทุน
+ USD	-BAHT	5,000	12 วัน	0	0	5	
+ USD	-BAHT	10,000	2 เดือน	0.01	100	10	
+BAHT	- USD	40,000	4 เดือน	0.01	400	20	
+ USD	-BAHT	30,000	5 เดือน	0.01	300		10
+BAHT	- USD	50,000	7 เดือน	0.01	500		5
+ USD	-BAHT	10,000	3 ปี	0.05	500	10	
Total					1,800	45	15

Current Exposure กรณีไม่มี Netting Agreement

กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรม (CCE) = 45 ล้านบาท

มูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ($PFCE_{Gross}$) = 1,800 ล้านบาท

มูลค่าเทียบเท่าๆ = $45 + 1,800 = 1,845$ ล้านบาท

Current Exposure กรณีมี Netting Agreement

ยอดสุทธิของกำไรและขาดทุนจากการ MTM (NCCE) = $45 - 15 = 30$ ล้านบาท

มูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ($PFCE_{Gross}$) = 1,800 ล้านบาท

มูลค่าความเสี่ยงสุทธิที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต = $0.4 * PFCE_{Gross} + 0.6 * NGR * PFCE_{Gross}$

$NGR = NCCE / CCE = 30 / 45 = 0.66$ ล้านบาท

มูลค่าความเสี่ยงสุทธิที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต = $(0.4 * 1,800) + (0.6 * 0.66 * 1,800)$
= 1,440 ล้านบาท

มูลค่าเทียบเท่าๆ = $30 + 1,440 = 1,470$ ล้านบาท

สรุปที่บริษัท กขค. มีกับธนาคาร ABC ในแต่ละกรณี

1. กรณีวิธี Current Exposure แบบไม่มี Netting Agreement

$$\text{มูลค่าเทียบเท่า} = \text{CCE} + \text{PFCE}_{\text{Gross}} = 45 + 1,800 = 1,845 \text{ ล้านบาท}$$

$$\text{สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับบริษัท กขค.} = 1,845 * 0.5 = 922.5 \text{ ล้านบาท}$$

2. กรณีวิธี Current Exposure แบบมี Netting Agreement

$$\text{มูลค่าเทียบเท่า} = \text{NCCE} + \text{PFCE}_{\text{Net}} = 30 + 1,440 = 1,470 \text{ ล้านบาท}$$

$$\text{สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับบริษัท กขค.} = 1,470 * 0.5 = 735 \text{ ล้านบาท}$$

ตัวอย่างกรณีมีสัญญาที่หักกลบกันได้วิธี Original Exposure

สมมติว่าทำธุรกรรมอนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยนกับ นาย ก 3 สัญญา

CCY (Bought)	CCY (Sold)	Notional Amount	Original maturity	วิธีที่ 1 (กรณีไม่มี Netting Agreement)		วิธีที่ 2 (กรณีมี Netting Agreement)	
				CCF วิธีที่ 1	Not. Amt. * CCF	CCF วิธีที่ 2	Not. Amt. * CCF
- USD	+ BAHT	5,000	2 เดือน	0.02	} 100	0.015	} 75
+ USD	-BAHT	10,000	2 เดือน	0.02		0.015	
+ USD	-BAHT	100,000	3 ปี	0.08 (0.05+0.03)	8,000	0.06 (0.0375+ 0.0225)	6,000
ภาระผูกพันที่มีกับนาย ก. = Not. Amt * CCF				8,100		6,075	

สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต สำหรับนาย ก

1. วิธี Original Exposure แบบไม่มี Netting Agreement

$$\text{มูลค่าเทียบเท่า} = 8,100 \text{ ล้านบาท}$$

$$\text{สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต} = 8,100 * 0.5 = 4,050 \text{ ล้านบาท}$$

2. วิธี Original Exposure แบบมี Netting Agreement

$$\text{มูลค่าเทียบเท่า} = 6,075 \text{ ล้านบาท}$$

$$\text{สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต} = 6,075 * 0.5 = 3,037.50 \text{ ล้านบาท}$$

2. ตัวอย่างกรณีมีสัญญาที่หักกลบกันได้วิธี Current Exposure

ธนาคาร ABC ทำสัญญาอัตราแลกเปลี่ยนกับบริษัท กขค. ทั้งสิ้น 6 รายการโดยสัญญารายการที่ 3 และ 4 เข้าข่ายการหักกลบกันได้ตามเงื่อนไข

Currency	Currency	Notional Amount	Residual Maturity	CCF	Notional * CCF	Mark to Market	
						Profit	Loss
+ USD	-BAHT	5,000	12 วัน	0	0	5	
+ USD	-BAHT	10,000	2 เดือน	0.01	100	10	
+BAHT	- USD	40,000	4 เดือน	0.01	400	20	
+ USD	-BAHT	30,000	4 เดือน	0.01	300		10
+BAHT	- USD	50,000	7 เดือน	0.01	500		5
+ USD	-BAHT	10,000	3 ปี	0.05	500	10	
Total					1,800	45	15

Current Credit Exposure (CCE) = $5+10+(20-10)+10 = 35$ ล้านบาท

Net Current Credit Exposure (NCCE) = $(5+10+(20-10)+10) - 5 = 30$ ล้านบาท

Potential Future Credit Exposure_{Gross} (PFCE_{Gross})

$$= (100+500+500) + \text{PFCE}_{\text{Gross}} \text{ จากสัญญาที่ 3 และ 4} = 1,100 + (400-300) = 1,200$$

Potential Future Credit Exposure_{Net} (PFCE_{Net})

$$\text{NGR} = \text{NCCE} / \text{CCE} = 30 / 35 = 0.86 \text{ ล้านบาท}$$

$$\text{PFCE}_{\text{Net}} = (0.4 * \text{PFCE}_{\text{Gross}} + 0.6 * \text{NGR} * \text{PFCE}_{\text{Gross}})$$

$$= 0.4 * 1,200 + 0.6 * 0.86 * 1,200 = 1,097 \text{ ล้านบาท}$$

สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต สำหรับนาย ก

1. วิธี Current Exposure แบบไม่มี Netting Agreement

$$\text{มูลค่าเทียบเท่า} = \text{CCE} + \text{PFCE}_{\text{Gross}} = 35 + 1,200 = 1,235$$

$$\text{สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต} = 1,235 * 0.5 = 617.50 \text{ ลบ.}$$

2. วิธี Current Exposure แบบมี Netting Agreement

$$\text{มูลค่าเทียบเท่า} = \text{NCCE} + \text{PFCE}_{\text{Net}} = 30 + 1,097 = 1,127$$

$$\text{สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต} = 1,127 * 0.5 = 563.50 \text{ ลบ.}$$

เอกสารแนบ 3.3

ธนาคาร.....

รายงานมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงและมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์สำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงิน
รายเดือน สิ้นสุดวันที่.....

ส่วนที่ 1 มูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Original Exposure

หน่วย : บาท

วิธี Original Exposure (A)	มูลค่าเทียบเท่าที่จะ นับเป็นสินทรัพย์ (B)	มูลค่าสินทรัพย์เสี่ยง (C)=(A) x (B)
1. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0		
2. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.2		
3. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.5		
รวม		

ส่วนที่ 2 มูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Current Exposure

1. มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์สำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Current Exposure

หน่วย : บาท

1.1 มูลค่าชุดิธรรมในปัจจุบัน (Current Exposure)

- (a) ผลรวมด้านกำไรจากการ Mark to Market ที่ไม่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ (Current Credit Exposure)
- (b) ผลรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนจากการ Mark to Market ที่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ (Net Current Credit Exposure)

1.2 มูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (Potential Future Credit Exposure)

- (a) ผลรวม PFCE_{Gross} สำหรับอนุพันธ์ทางการเงินที่ไม่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์
- (b) ผลรวม PFCE_{Net} สำหรับอนุพันธ์ทางการเงินที่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์

1.3 มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (Credit Equivalent Amount)

- (a) ผลรวม CEA สำหรับอนุพันธ์ทางการเงินที่ไม่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์
- (b) ผลรวม CEA สำหรับอนุพันธ์ทางการเงินที่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์

2. มูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Current Exposure

วิธี Current Exposure (A)	มูลค่าเทียบเท่าที่จะ นับเป็นสินทรัพย์ (B)	มูลค่าสินทรัพย์เสี่ยง (C) = (A) x (B)
2.1 น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0		
2.2 น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.2		
2.3 น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.5		
รวม		

ส่วนที่ 3 มูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงรวมสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงิน

หน่วย : บาท

วิธี Original Exposure และ วิธี Current Exposure (A)	มูลค่าเทียบเท่าที่จะ นับเป็นสินทรัพย์ (B)	มูลค่าสินทรัพย์เสี่ยง (C)=(A) x (B)
1. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0		
2. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.2		
3. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.5		
รวม		

คำอธิบายการจัดทำรายงาน
แบบรายงานมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงและมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์
สำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงิน

ก. ข้อความทั่วไป

1. รายงานนี้เป็นรายงานแสดงข้อมูลมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงและมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (Credit Equivalent Amount : CEA หรือมูลค่าเทียบเท่า) สำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินที่คำนวณโดยวิธี Original Exposure และ วิธี Current Exposure
2. ให้ธนาคารพาณิชย์อ้างอิงแนวทางการคำนวณมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยง และมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (Credit Equivalent Amount : CEA หรือมูลค่าเทียบเท่า) สำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้
3. การจัดส่งรายงาน
 - 3.1 ให้ธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด จัดส่งข้อมูลมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Original Exposure ตามรายการที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 1 และข้อมูลมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงรวมตามรายการที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 3 แต่หากมีการทำสัญญาอนุพันธ์ที่นอกเหนือจากอนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยนและอนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ยกับคู่สัญญารายใด ให้จัดส่งข้อมูลมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Current Exposure ตามรายการที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 2
 - 3.2 ให้ธนาคารพาณิชย์ที่ต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด จัดส่งข้อมูลมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Current Exposure ตามรายการที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 2 และข้อมูลมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงรวมตามรายการที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 3
4. ให้ธนาคารพาณิชย์จัดทำรายงานมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงและมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์สำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามแบบรายงานที่กำหนดเป็นรายเดือน โดยแสดงยอดเป็นหน่วยบาท และให้ใส่เครื่องหมายจุลภาค “,” หลังหลักพัน หลักล้าน หลักพันล้าน และหลักล้านล้าน

อนึ่ง ในการรายงานให้เป็นสกุลเงินบาทเทียบเท่า โดยแปลงค่าด้วยอัตราแลกเปลี่ยนตามที่กำหนดไว้ในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับ

การบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ ในการแปลงค่าสัญญาที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยน ให้ปฏิบัติดังนี้

4.1 กรณีอนุพันธ์ทางการเงินเกี่ยวข้องกับเงินสกุลเดียว เช่น อนุพันธ์ทางการเงินที่มีการแลกเปลี่ยนระหว่างเงินตราต่างประเทศกับเงินสกุลบาท ให้ใช้จำนวนเงินตราต่างประเทศตามสัญญาคูณด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่รายงาน

4.2 กรณีอนุพันธ์ทางการเงินเกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศมากกว่า 1 สกุล ให้ใช้จำนวนเงินตราต่างประเทศตามสัญญาด้านซื้อ (ขารับ) คูณด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่รายงาน

5. สำหรับการรายงานข้อมูลอนุพันธ์ทางการเงินในระบบบริหารข้อมูลชุด DS_ARS , CL_Arrangement Type ให้ธนาคารพาณิชย์รายงานด้วยค่า Notional Amount หรือ Effective Notional Amount โดยให้ระบุค่า CCF เท่ากับ 0 และ นำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 0 ทั้งกรณีวิธี Original Exposure และวิธี Current Exposure

6. ให้ธนาคารพาณิชย์จัดทำรายงานตามรูปแบบแฟ้มข้อมูล Excel และคำอธิบาย ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยสามารถ Download Template File ได้จาก Website ที่ : www.bot.or.th, การรับส่งข้อมูลกับธนาคารแห่งประเทศไทย, แบบรายงาน (Template), แบบรายงานมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงและมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์สำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงิน

7. ให้ธนาคารพาณิชย์จัดส่งรายงานภายใน 21 วันถัดจากวันสิ้นเดือนที่ต้องรายงาน โดยให้เริ่มรายงานข้อมูลมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงและมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์สำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินงวดแรกสิ้นสุด ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2551 เป็นต้นไป

ทั้งนี้ให้ สง. ส่งข้อมูลผ่านทาง DMS Data Acquisition โดยใช้ช่องทาง Extranet (<https://webserv>) เลือกเมนู Submit File, เลือกหัวข้อเรื่องชื่อ “Credit Equivalent Amount” , เลือกรายการชื่อ “Credit Equivalent Amount (Monthly) เพื่อจัดส่งข้อมูลเป็น Excel File

8. หากมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับแบบรายงานนี้ โปรดติดต่อสอบถามได้ที่ ฝ่ายนโยบายความเสี่ยง สายนโยบายสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย โทร. 0-2283-6821, 0-2283-5805

ข. ความหมายของรายการ

ส่วนที่ 1 มูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Original

Exposure

ให้รายงานมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ โดยคำนวณจากการนำ Notional Principal Amount หรือ Effective Notional Amount ของรายการอนุพันธ์ทางการเงินคูณกับค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) ซึ่งมีทั้งกรณีไม่มี Netting Agreement และ กรณีมี Netting Agreement ตามที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้ และให้แสดงเฉพาะยอดรวม และให้รายงานมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงโดยคำนวณจากการนำมูลค่าเทียบเท่าๆ คูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของคู่สัญญาซึ่งมีค่าไม่เกิน 0.5 โดยน้ำหนักความเสี่ยงของคู่สัญญาให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ ทั้งนี้ ให้แยกการรายงานเป็น 3 กรณี คือ

1. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0 หมายถึง กรณีคู่สัญญาถูกจัดในกลุ่มที่มีน้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0
2. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.2 หมายถึง กรณีคู่สัญญาถูกจัดในกลุ่มที่มีน้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.2
3. น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 0.5 หมายถึง กรณีคู่สัญญาถูกจัดในกลุ่มอื่น ให้มีน้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.5

นอกจากนี้ ให้แสดงผลรวมมูลค่าเทียบเท่าๆ และผลรวมมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงของทั้ง 3 กรณี

ส่วนที่ 2 มูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Current

Exposure

1. มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (Credit Equivalent Amount : CEA)

สำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Current Exposure เท่ากับ ผลรวมของมูลค่ายุติธรรมในปัจจุบัน (Current Exposure) และมูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (Potential Future Credit Exposure)

1.1 มูลค่ายุติธรรมในปัจจุบัน (Current Exposure) หมายถึง มูลค่ายุติธรรมของอนุพันธ์ทางการเงินทุกธุรกรรม ณ วันที่รายงาน ดังนี้

(a) ผลรวมด้านกำไรจากการ Mark to Market ที่ไม่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ (Current Credit Exposure : CCE) หมายถึง ผลรวมด้านกำไรที่ได้จากการ Mark to Market (MTM) ของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญาที่ทำกับคู่สัญญาแต่ละรายที่ไม่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ และรวมมูลค่า CCE ของคู่สัญญาทุกรายเพื่อให้ได้ค่าผลรวมด้านกำไรจากการ MTM ซึ่งต้องนำไปรายงานในแบบรายงานข้อ 1.1(a)

(b) ผลรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนจากการ Mark to Market ที่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ (Net Current Credit Exposure : NCCE) หมายถึง ผลรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนจากการ MTM เฉพาะส่วนของอนุพันธ์ทางการเงินที่ทำกับคู่สัญญาที่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ โดยค่า NCCE สามารถคำนวณได้ดังนี้

1. หายอดรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนที่ได้จากการ MTM สัญญาอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญาที่ทำกับคู่สัญญาแต่ละรายที่มี Netting Agreement โดยกรณีที่หายอดรวมสุทธิของมูลค่ายุติธรรมมีค่าเป็นบวก ให้ใช้ยอดรวมสุทธิดังกล่าวเป็นมูลค่าของ NCCE และกรณีที่หายอดรวมสุทธิดังกล่าวมีค่าเป็นลบหรือศูนย์ ให้ NCCE มีมูลค่าเป็นศูนย์

2. รวมผลลัพธ์ตามข้อ 1 ของคู่สัญญาทุกรายที่มี Netting Agreement เข้าด้วยกัน ก็จะได้ค่าผลรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนจากการ MTM ซึ่งต้องนำไปรายงานในแบบรายงานข้อ 1.1(b)

1.2 Potential Future Credit Exposure (PFCE) : หมายถึง มูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยให้รายงานเป็น 2 กรณี ดังนี้

(a) ผลรวม $PFCE_{Gross}$ สำหรับอนุพันธ์ทางการเงินที่ไม่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ คำนวณโดยนำ Notional Principal Amount หรือ Effective Notional Amount คูณกับค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) ของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญาที่ทำกับคู่สัญญาแต่ละรายที่ไม่มี Netting Agreement เพื่อให้ได้มูลค่า $PFCE_{Gross}$ ของคู่สัญญาแต่ละราย จากนั้นรวมมูลค่า $PFCE_{Gross}$ ของคู่สัญญาแต่ละราย ก็จะได้ผลรวม $PFCE_{Gross}$ ซึ่งต้องนำไปรายงานในแบบรายงานข้อ 1.2(a)

(b) ผลรวม $PFCE_{Net}$ สำหรับอนุพันธ์ทางการเงินที่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ ($PFCE_{Net}$) คำนวณมูลค่า $PFCE_{Net}$ ของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญาที่ทำกับคู่สัญญาแต่ละรายที่มี Netting Agreement ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้ จากนั้นรวม

มูลค่า $PFCE_{Net}$ ของคู่สัญญาทุกราย เพื่อให้ได้ผลรวม $PFCE_{Net}$ ซึ่งต้องนำไปรายงานในแบบรายงานข้อ 1.2(b)

1.3 มูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ (Credit Equivalent Amount : CEA)

คำนวณโดยการนำเอามูลค่า Current Exposure ตามข้อ 1.1 บวกกับมูลค่า Potential Future Credit Exposure ตามข้อ 1.2 และให้แสดงเฉพาะยอดรวมโดยแยกการรายงานเป็น 2 กรณี ดังนี้

(a) ผลรวม CEA สำหรับอนุพันธ์ทางการเงินที่ไม่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ - คำนวณได้จากการรวมค่า CCE ตามข้อ 1.1 (a) และค่า $PFCE_{Gross}$ ตามข้อ 1.2 (a)

(b) ผลรวม CEA สำหรับอนุพันธ์ทางการเงินที่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ - คำนวณได้จากการรวมค่า NCCE ตามข้อ 1.1 (b) และค่า $PFCE_{Net}$ ตามข้อ 1.2 (b)

2. มูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Current

Exposure

ให้รายงานมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์ด้วยมูลค่าที่คำนวณได้จากข้อ 1.3 และให้รายงานมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงโดยคำนวณจากการนำมูลค่าเทียบเท่าฯ คูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของคู่สัญญา ซึ่งมีค่าไม่เกิน 0.5 โดยน้ำหนักความเสี่ยงของคู่สัญญาให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ ทั้งนี้ ให้แยกการรายงานเป็น 3 กรณี คือ

1. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0 หมายถึง กรณีคู่สัญญาถูกจัดในกลุ่มที่มีน้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0
2. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.2 หมายถึง กรณีคู่สัญญาถูกจัดในกลุ่มที่มีน้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.2
3. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.5 หมายถึง กรณีคู่สัญญาถูกจัดในกลุ่มอื่น ให้มีน้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.5

นอกจากนี้ ให้แสดงผลรวมมูลค่าเทียบเท่าฯ และผลรวมมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงของทั้ง 3 กรณี

ส่วนที่ 3 มูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงรวมสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงิน

ให้แสดงผลรวมมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์รวม ซึ่งเท่ากับผลรวมของมูลค่าเทียบเท่าที่คำนวณได้จากส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 รวมทั้งแสดงผลรวมมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงรวมที่ได้จากการนำมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์รวมคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของคู่สัญญา ซึ่งมีค่าไม่เกิน 0.5

โดยน้ำหนักความเสี่ยงของคู่สัญญาให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ ทั้งนี้ ให้แยกการรายงานเป็น 3 กรณี คือ

1. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0 หมายถึง กรณีคู่สัญญาถูกจัดในกลุ่มที่มีน้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0
2. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.2 หมายถึง กรณีคู่สัญญาถูกจัดในกลุ่มที่มีน้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.2
3. น้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.5 หมายถึง กรณีคู่สัญญาถูกจัดในกลุ่มอื่น ให้มีน้ำหนักความเสี่ยง เท่ากับ 0.5

นอกจากนี้ ให้แสดงผลรวมมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์รวมและผลรวมมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงรวมของทั้ง 3 กรณี

คุณสมบัติของสัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้ระหว่างกันที่มีเงื่อนไขครบถ้วน
(มี Netting Agreement)

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ได้ลงนามในสัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้ระหว่างกันที่มีเงื่อนไขครบถ้วน (Netting Agreement) ธนาคารพาณิชย์สามารถเลือกใช้วิธีการคำนวณภาระผูกพันสำหรับการทำสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินแบบมี Netting Agreement ได้ ทั้งนี้ สัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้ระหว่างกันที่มีเงื่อนไขครบถ้วน ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย และเป็นสัญญา Master Agreement ที่ครอบคลุมถึงสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินที่ธนาคารพาณิชย์ทำกับคู่สัญญารายนั้น ๆ โดยยินยอมให้หักกลบลบหนี้ระหว่างกัน
2. ในกรณีที่คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดนัดชำระหนี้ (Default) ล้มละลาย เลิกกิจการ หรือเหตุอื่นในทำนองเดียวกัน สัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้ จะต้องกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องชำระหนี้ให้กับคู่ค้า หรือรับชำระหนี้จากคู่ค้าเป็นยอดรวมสุทธิเพียงอย่างเดียว (Single Legal Obligation) โดยยอดรวมสุทธิดังกล่าวจะต้องเป็นผลรวมสุทธิของยอดกำไรและขาดทุนที่ได้จากการวัดมูลค่ายุติธรรม (Mark to Market) ของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินที่ธนาคารพาณิชย์ทำกับคู่สัญญาทุกสัญญาที่อยู่ภายใต้สัญญาที่ยินยอมให้หักกลบลบหนี้ฉบับเดียวกัน
3. ผู้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายที่มีความรู้และความเข้าใจใน Netting Agreement ได้ให้ความเห็นชอบอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรว่าการหักกลบลบหนี้ ตามข้อ 2 สามารถกระทำได้โดยไม่ขัดกับ
 - 3.1 กฎหมายของประเทศที่สำนักงานใหญ่ของนิติบุคคลซึ่งเป็นคู่สัญญานั้น ตั้งอยู่ นอกจากนี้ หากคู่สัญญาเป็นสาขาของนิติบุคคลต่างประเทศ การหักกลบลบหนี้จะต้องไม่ขัดกับกฎหมายที่สาขาของนิติบุคคลนั้นตั้งอยู่ด้วย
 - 3.2 กฎหมายที่ใช้บังคับกับการทำธุรกรรมนั้น ๆ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการหักกลบลบหนี้
4. ไม่มีเงื่อนไขที่มีผลบังคับให้คู่สัญญาฝ่ายที่ไม่ได้ผิดสัญญาจะต้องชำระหนี้ในวงเงินจำกัด หรือไม่ต้องชำระหนี้ให้กับคู่สัญญาฝ่ายที่ผิดสัญญา หากคู่สัญญาฝ่ายที่ผิดสัญญามีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิหลังการหักกลบลบหนี้ (Walkaway Clause)

เอกสารแนบ 5

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

“ผู้ที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า บุคคลหรือลูกหนี้ที่มีความสัมพันธ์กับอีกบุคคลหนึ่งในลักษณะ ดังนี้

1. คู่สมรสของลูกหนี้
2. บุตรของลูกหนี้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
3. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็นหุ้นส่วน
4. ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด รวมกันเกินร้อยละสามสิบของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น
5. บริษัทจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (3) หรือ (4) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น
6. บริษัทจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (3) หรือ (4) หรือบริษัทจำกัดตาม (5) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

**หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับ
ธุรกรรมการซื้อหรือขายตราสารโดยมีสัญญาว่าจะขายหรือจะซื้อคืน (Private Repo)
และธุรกรรมการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (SBL)**

1. ธุรกรรมการซื้อหรือขายตราสารโดยมีสัญญาว่าจะขายหรือจะซื้อคืน (Private Repo)

1.1 สถาบันการเงินผู้ขายตราสาร (ผู้กู้ยืมเงิน)

หลักการ: ถือว่าเป็นการกู้ยืมเงินโดยวางตราสารเป็นประกัน และเสมือนว่าตราสารยังคงเป็นของผู้ขาย เนื่องจากในที่สุดแล้วผู้ขายก็จะได้รับตราสารคืนมาเมื่อครบกำหนดในสัญญาซื้อคืน ผู้ขายจึงยังคงต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับเงินลงทุนในตราสารดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ในกรณีที่ตราสารที่นำไปวางเป็นประกันมีมูลค่ามากกว่าเงินสดที่ได้รับ สถาบันการเงินผู้กู้จะต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับภาระผูกพันดังกล่าวด้วย โดยถือว่าส่วนต่างระหว่างเงินสดที่ได้รับกับมูลค่าตราสารที่เป็นประกันเป็นรายการนอกงบดุล มีค่าเปลี่ยนแปลงสภาพเท่ากับ 1

นอกจากนั้น ในกรณีที่สถาบันการเงินผู้กู้ยืมเงินต้องส่ง Margin (เงินสดหรือหลักทรัพย์)เพิ่มให้กับผู้ให้กู้ เนื่องจากมูลค่าของตราสารลดลงจากเดิมที่นำไปวางเป็นประกันให้สถาบันการเงินนำลูกหนี้ Margin ที่เกิดขึ้นนี้มาคำนวณเป็นสินทรัพย์เสี่ยงและดำรงเงินกองทุนด้วย หรือรับหลักประกันคืนมา เนื่องจากมูลค่าของตราสารเพิ่มขึ้นจากเดิมที่นำไปวางเป็นประกันให้สถาบันการเงินหักมูลค่าที่จะนำไปคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงลงได้

1.2 สถาบันการเงินผู้ซื้อตราสาร (ผู้ให้กู้ยืมเงิน)

หลักการ: ถือเสมือนว่าสถาบันการเงินผู้ให้กู้ยืมเงินโดยมีตราสารเป็นหลักประกัน สถาบันการเงินผู้ให้กู้ยืมเงินต้องดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์และภาระผูกพันเหมือนการให้สินเชื่อตามปกติ ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่ค้ำมูลหนี้ ในกรณีที่ต่อไปหลักประกันเสื่อมค่าลงทำให้หลักประกันที่มีอยู่ไม่ค้ำมูลหนี้ ส่วนต่างของยอดเงินให้กู้ยืมที่เกินกว่าหลักประกัน ให้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามความเสี่ยงของลูกหนี้คู่สัญญา ส่วนในกรณีมีการรับตราสารมาเป็นประกัน สถาบันการเงินผู้ให้กู้ไม่ต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับตราสารดังกล่าว เนื่องจากไม่ได้บันทึกในบัญชีของสถาบันการเงินผู้ให้กู้

นอกจากนั้น ในกรณีที่สถาบันการเงินผู้ให้กู้ยืมเงินเรียก Margin เพิ่มจากผู้กู้ หรือส่งคืนหลักประกันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าตราสารที่ได้รับเป็นประกัน ในการคำนวณ

เงินกองทุนให้สถาบันการเงินนำ Margin ที่ได้รับเพิ่ม หรือหลักประกันที่ส่งคืนมาบวกหรือหักออก จากหลักประกันเดิมแล้วแต่กรณี

2. ธุรกรรมการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (SBL)

2.1 สถาบันการเงินผู้ให้ยืมหลักทรัพย์

หลักการ: ถือว่าสถาบันการเงินผู้ให้ยืมยังคงเป็นเจ้าของหลักทรัพย์ที่ให้อยู่ เนื่องจากในที่สุดแล้วก็จะได้รับหลักทรัพย์ดังกล่าวคืน ดังนั้น สถาบันการเงินผู้ให้ยืมยังคงต้องดำรง เงินกองทุนตามเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์และภาระผูกพันของสถาบัน การเงิน

นอกจากนั้น ในการประกอบธุรกรรม SBL สถาบันการเงินผู้ให้ยืมยังมีความเสี่ยง ส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการที่คู่สัญญาอาจจะไม่สามารถส่งคืนหลักทรัพย์ที่ยืมไปได้ตามที่ตกลงไว้ใน สัญญา ให้ผู้ให้ยืมดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงนี้ โดยให้พิจารณาว่าความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนี้ เหมือนกับความเสี่ยงที่เกิดจากการให้กู้ยืมโดยมีหลักประกัน และใช้เกณฑ์การดำรงเงินกองทุน เหมือนกับการให้กู้ยืมเงินในปัจจุบัน โดยถือว่ารายการดังกล่าวเป็นรายการนอกงบดุล มีค่าแปลง สภาพเท่ากับ 1

ในกรณีที่สถาบันการเงินผู้ให้ยืมมีการเรียก Margin เพิ่มหรือส่งคืนหลักประกัน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของหลักทรัพย์ที่ให้อยืมหรือหลักทรัพย์ที่ได้รับเป็นประกัน ในการคำนวณเงินกองทุนให้สถาบันการเงินนำ Margin ที่เรียกเพิ่มหรือหลักประกันที่ส่งคืน มาบวกหรือหักออกจากหลักประกันเดิมแล้วแต่กรณี

2.2 สถาบันการเงินผู้ยืมหลักทรัพย์

หลักการ: สถาบันการเงินผู้ยืมหลักทรัพย์โดยมีการส่งมอบหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์ อื่นเป็นประกัน ต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับหลักทรัพย์ที่นำไปวางเป็นประกัน เนื่องจากสถาบัน การเงินผู้ยืมยังคงเป็นเจ้าของหลักทรัพย์ที่นำไปวางเป็นประกันอยู่ และในที่สุดแล้วก็จะได้ หลักทรัพย์นั้นคืนมา

นอกจากนั้น ในการประกอบธุรกรรม SBL สถาบันการเงินผู้ยืมยังมีความเสี่ยงส่วน ที่เพิ่มขึ้นจากการที่คู่สัญญาอาจจะไม่สามารถส่งคืนหลักประกันได้ตามที่ตกลงไว้ในสัญญาให้ผู้ยืม ดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงนี้ โดยให้พิจารณาว่าความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนี้เหมือนกับความเสี่ยง

เสี่ยงที่เกิดจากการให้กู้ยืมโดยมีหลักประกัน โดยถือว่ารายการดังกล่าวเป็นรายการนอกงบดุล
มีค่าแปลงสภาพเท่ากับ 1

ทั้งนี้ ในกรณีที่สถาบันการเงินผู้ยืมต้องส่ง Margin เพิ่ม หรือ ได้รับหลักประกันคืน
เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของหลักทรัพย์ที่ยืมมา หรือหลักทรัพย์ที่นำไปวางเป็นประกัน
ในการคำนวณเงินกองทุนให้สถาบันการเงินนำ Margin ที่ต้องส่งเพิ่มหรือหลักประกันที่ได้รับคืน
มาบวกหรือหักออกจากหลักประกันเดิมแล้วแต่กรณี